
Izbegavanje plagijarizma, autoplagijarizma i drugih vidova sporne prakse u pisanju: Vodič za etičko pisanje - Izvod

Direktiva 1: Častan autor UVEK priznaje doprinose drugih autora i navodi izvore njihovih ideja.

Direktiva 2: Svaki tekst doslovno preuzet od drugog autora mora biti pod znacima navoda.

Direktiva 3: Uvek moramo da naznačimo svaki izvor koji upotrebimo prilikom pisanja rada, bilo da parafraziramo, rezimiramo ili citiramo.

Direktiva 4: Kada rezimiramo tada, sopstvenim rečima, sažmemo značajnu količinu teksta u kratak pasus, ili možda čak u jednu rečenicu.

Direktiva 5: Uvek moramo da identifikujemo izvor naših informacija, bez obzira da li parafraziramo ili rezimiramo.

Direktiva 6: Kada parafraziramo ili rezimiramo rad drugih, moramo da reprodukujemo tačno značenje ideja ili činjenica koristeći pritom našu rečeničku strukturu.

Direktiva 7: Autor koji parafraziranjem značajno menja originalni tekst, mora u potpunosti da razume ideje i terminologiju koja se koristi.

Direktiva 8: Odgovoran autor ima moralanu odgovornost, kako prema čitaocima tako i prema autorima od kojih preuzima tekst, da poštuje ideje i reči drugih, da oda priznanje onima od kojih preuzima i, kad god je to moguće, da upotrebljava sopstvene reči prilikom parafraziranja.

Direktiva 9: Ako se dvoumite da li je neka ideja ili činjenica opštepoznata, obezbedite citat.

Direktiva 10: Autori koji podnesu rukopis za objavljivanje koji sadrži podatke, preglede, zaključke, itd, koji su već publikovani na neki način (npr. objavljeni kao članak u drugom časopisu, predstavljeni na konferenciji, postavljeni na internetu) moraju jasno ukazati urednicima i čitaocima na prirodu prethodnog objavljivanja.

Direktiva 11: Autori kompleksnih studija bi trebalo da poslušaju savet koji su izneli Angell i Relman (1989). Ako su rezultati jedne kompleksne studije najbolje prezentovani kao "kohezivna" celina, onda ih ne bi trebalo deliti u pojedinačne radove. Osim toga, ako postoji bilo kakva sumnja da rad podnet za objavljivanje predstavlja fragmentovane podatke, autori bi trebalo da prilože i druge radove (objavljene ili neobjavljene) koji bi mogli predstavljati deo rada koj se razmatra (Kassirer i Angell, 1995). Postojeći podaci kojima su samo izmenjene bročane vrednosti i kasnije predstavljeni kao nova studija je jednako ozbiljan etički prekršaj.

Direktiva 12: Pošto neki slučajeva plagijarizma i autoplagijarizma, pa čak i neki postupci u pisanju koji su inače prihvatljivi (npr. preopširno parafraziranje ili citiranje ključnih elemenata knjige) mogu da predstavljaju kršenje autorskih prava, autorima se preporučuje da upoznaju osnove zakona o autorskim pravima.

Direktiva 13: Iako postoje neke situacije u kojima je recikliranje teksta prihvatljiva praksa, nije uvek tako. Autori se pozivaju da slede duh etičnog pisanja i izbegavaju da ponovno koriste svoj prethodno objavljeni tekst, osim ako se to radi na način koji je u skladu sa standardnim akademskim konvencijama (npr. korišćenjem znakova navoda i pravilnim parafraziranjem).

Direktiva 14: Autori su pozivaju da provere svoje citate. Konkretno, autori bi trebalo da obezbede da svaka referisana notacija koja se pojavljuje u telu rada odgovara ispravnom citatu navedenom u

spisku referenci i obrnuto, da se svaki izvor naveden u spisku referenci naznači na odgovarajućem mestu u samom radu. Pored toga, autori bi trebalo da obezbede da su svi elementi citata (npr. ime i prezime autora, volumen i broj časopisa, paginacija) izvedeni direktno iz originalnog rada, a ne iz citata kako je dat u nekom sekundarnom izvoru. Na kraju, autori bi trebalo da odaju priznanje onim autorima koji su prvi objavili pojavu koja se izučava.

Direktiva 15: Reference koje se koriste u radu trebaju da budu samo one koje su direktno povezane sa njenim sadržajem. Namerno uključivanje referenci sumnjive relevantnosti za potrebe manipulacije impakt faktorom časopisa ili članka ili radi povećanja šanse da se rad prihvati je neprihvatljiva praksa.

Direktiva 16: Autori bi trebalo da slede jednostavno pravilo: nastojte da obezbedite stvarni publikovan rad. Ako to niste u stanju da obezbedite, citirajte određenu verziju materijala koji je korišćen, bilo da se radi o konferencijskoj prezentaciji, sažetku, ili neobjavljenom rukopisu.

Direktiva 17: Uopšte uzev, kada opisujete rad drugih, ne oslanjajte se na sekundarni sažetak tog rada. Takva praksa je obmanjujuća, odražava loše akademske standarde, i može dovesti do pogrešnog opisa rada. Uvek konsultujte primarne izvore.

Direktiva 18: Ako autor mora da se osloni na sekundarni izvor (npr. udžbenik) da opiše sadržaj primarnog izvora (npr. empirijski članak), onda treba da konsultuje uputstva za pisanje u toj disciplini. Iznad svega, uvek prikazujte stvarni izvor informacije koju objavljujete.

Direktiva 19: U slučaju velikog preuzimanja iz nekog izvora, autori treba uvek da koriste formulacije kojima jasno daju do znanja čitaocima koje ideje su njihove vlastite, a koje su preuzete iz konsultovanog izvora.

Direktiva 20: Kad god je to umesno, autori imaju moralnu obavezu da prijave nalaze koji su u suprotnosti s njihovim pogledima. Pored toga, nalazi koji podržavaju naš stav moraju biti metodološki ispravni. Kada citirate studiju koja ima metodološke, statističke ili nedostatke druge vrste, takvi propusti moraju biti naznačeni čitaocima

Direktiva 21: Autori imaju moralnu obavezu da prijave sve aspekte studije koji mogu uticati na nezavisnu ponovljivost njihovih istraživanja.

Direktiva 22: Istraživači imaju moralnu dužnost da prijave rezultate svojih istraživanja u skladu sa svojim a priori nacrtima. Svaka post hoc manipulacija koja može promeniti dobijene rezultate, kao što je eliminacija autlajera ili korišćenje alternativnih statističkih tehnika, mora biti jasno opisana, i obrazložena prihvatljivim razlogom za korišćenje takvih tehnika.

Direktiva 23: Određivanje autorstva treba da bude raspravljeno pre započinjanja saradnje u istraživanju i treba da se zasniva na utvrđenim smernicama, kao što su one Međunarodnog komiteta urednika medicinskih časopisa.

Direktiva 24: Autorstvo u radu zaslužuju samo oni pojedinci koji su dali materijalni doprinos projektu.

Direktiva 25: Saradnja nastavnog osoblja i studenata treba da prati iste kriterijume za dodeljivanje autorstva. Mentori moraju da iskažu veliku opreznost da ne nagrade autorstvom studente čiji doprinosi to ne zaslužuju, niti da uskrate autorstvo i priznanje studentima koji to zaslužuju.

Direktiva 26: Akademske ili profesionalne "fantomske autorstvo" u nauci je etički neprihvatljivo.

Direktiva 27: Autori moraju da budu svesni mogućih sukoba interesa u svojim istraživanjima i da ulože svaki napor da otkriju te situacije (npr. vlasništvo akcija, konsultantski ugovori sa sponzorskim organizacijama) koje mogu stvoriti aktuelne ili potencijalne sukobe interesa.